Број 142. У Новом Саду у недељу 29. јуна 1903. Година XXXVIII.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и дана за свецем.

Цена је за Аустро-Угарску: на један месец 2 кр. 40 пот., на четврт године 7 круна. За Црну Гору, Србију, Немачку, Румунију, и за све остале стране земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе.“

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Споразум српске и хрватске омладине у Бечу.

У понедељак, 23. о. м. искупило се до 100 чланова српске и хрватске великошколске омладине у Бечу, те склопише споразум. И ако велика већина није хтела да дође на збор и на споразум, ипак је дошао леп број. Па и ако су на том збору била поделења мишлења, ипак је донешена резолуција.

Ми смо донели ту резолуцију. Полазна тачка те резолуције је погрешна, а оно друго је неодређено, тавно и магловито.

Резолуција полази с овог гледишта: Срби и Хрвати су један народ, са два разна али потпуно народна имена. Шта треба да значи оно: „са два разна, али потпуно народна имена,“ о том би се могло говорити разно. Но то није главно. Главно је, да су Срби и Хрвати један народ.

То је оно, што не стоји. Од кад смо ступили у историју, ступили смо као два народа. Наша прошлост је разна, а и тежње су нам још разне, које се тичу будућности. Ми можемо постати један народ и добро би било да буде, али данас нисмо и нисмо то били кроз многе и многе векове.

Ово је истина. Срби и Хрвати су јако блиски, они су најближа браћа, али један народ — нису. Но зашто се ми опиремо томе? Зар није лепше и славније, ако признамо, да смо један народ? И има ли користи од тога, кад хоћемо да се „протерујемо“ због тога, па ма ми имали право?

Има користи! Јер чист рачун, дуга љубав. Зна се, зашто је створено у прошлом веку такозвано Илирство! Створено је нешто, да нас све однароди, а не да нас споји. И ово: „српски или хрватски“ створено је, да створи забуну.

И сам збор и сама резолуција, о којој је реч, доказује, да имамо право. И нехотице нам нада на памет, како је у старом веку један грчки скептичар доказивао, да нема кретања. Све је уображење. Нас вара око, уво, осећај. Ми само мислимо, да нешто бива.

Док је говорник то говорио, устаде неко од слушалаца и поче да се шета испред њега брзим корацима. — А шта ми сметаш? пита га говорник. — Како ти сметам? — Па ето непрестано се шећкаш испред мене! — То се теби само тако чини, мој драги, ти си то себи уобразио, јер — нема кретања.

Овде су се састали на збору српски и хрватски ђаци, донели су резолуцију, која почиње са речима: Удружена српска и хрватска омладина, а та српска и хрватска омладина стоји на становишту, да су — један народ. Кад се буде избрисало оно **и** онда ће тек бити оно **или**.

Не српски **или** хрватски, него српски **и** хрватски. А да смо најближа браћа, то је јасно. И на основу тог братства могли би да створимо добре одношаје. А да нисмо ни браћа, као људи, као грађани једне државе имамо право на међусобно признање и равноправност.

Дакле да не заплећемо ствар. Под оним или, ми можемо да се изгубимо, и на крају, ако смо једно, шта врага тражимо ми Срби на пр. у Хрватској и Славонији? А ми богме тражимо и тражићемо оно, што нам припада као народу.

Чим је погрешна полазна тачка, мора да је мутно и све остало. На пр. каже се: „Омладина српска **и** хрватска осуђује сваку пропаганду, била она верска или политичка, која би ровила против једног или другог дела истог народа, па тицало се то имена, вере, писма или какве друге племенске одлике“.

Дакле прво смо један народ. После тај народ има два дела (дуализам) а на послетку нек нико не рови против племенске одлике (разлике) Срба и Хрвата. Народ са две племенске одлике, то је мало много.

Но није то главно. Него је главно то, што резолуција осуђује само ровење против имена, вере, писма или какве друге племенске одлике „једног ил другог дела народа“, у место да постави начело како да се очува то име, вера писмо и друге „племенске одлике“.

Даље налазимо у резолуцији, да ће се хрватска и српска омладина борити против сваке струје и странке, која би подлегла туђем мешању у нашим унутарњим стварима, или се наслањала на туђу помоћ.

То је лепо казано, али то пружа само прилику да се води препирка око тога: Ко је допустио туђе мешање? Ко се наслања на ту помоћ? Та ствар би се могла расчистити тако, да се поставила јасна начела, тачне основе споразума. Требало је решити ствар на основу онога: шта тражимо и шта дајемо. А осуђивати на пример ровење против писма, имена, вере, то није ни политички — уступак.

Има у резолуцији о демократским основама, које нису такође ближе означене. А каквих има препирака у политичном свету, каквих разних начела, а све са гледишта „демократске основе.“

Било је Срба који су тражили да уђе у резолуцију, да хрватска и српска омладина осуђују мисао о анексији Босне и Херцеговине. То је усвојено на конференцији, али на збору друга половина српског или хрватског народа није то више усвојила. Остала је фраза: „Само слободни Срби и Хрвати моћи ће очувати своју заједничку позицију на Балкану“. Дакле и спет мутна фраза, која се може разумети и свакојако и никако.

У опште су неки хрватски говорници истицали на збору, да се то разуме врло лепо, само не могу да метну у резолуцији неке ствари и не могу да кажу друкчије с обзиром на струју, која влада код већине хрватских странака и народа.

Дакле бојазан, страх, неискреност на почетку. — И кад нема те искрености у хрватске омладине према њеним странкама и њеној половини народа, могли би с правом питати: да ли има у свему искрености према оном другом делу народа, Србима?!

Но ово и није ни по чем још програм, ово још нису ни по чем тачни услови за слогу? Па шта смо узели да цепидлачимо? Истина! Но ми и нисмо хтели друго, но да то утврдимо.

С те стране ценимо и ми жељу и покушај, да се између Срба и Хрвата дође до споразума. Само основе тог споразума треба да су јасне, одређене, политички озбиљне. Сако полутанство било би штет-

ПОДЛИСТАК.

У СРБИЈИ.

Кнежевић Божидар Карађорђевић.

(Свршетак).

Прије но што зађе сунце треба заручник да се креће. Сви га испратише до Кома На оглавнику коњском лепршају се фини платнени рупци, лахки, скоро копренасти, које израђују српске сељанке. Рупци значе весеље. О свадби се лепршају куд-год се окренеш. Тада заручница дарива сватове таким рупцима. Свирачи свирају »Збогом«, а на виолинама им дрхте лепи закачени рупци. Свирају тако тужно и тако заносно...

Мисли ми одлетјеше далеко, далеко... Било ми је тешко. Зар овдје, у Тополи, да се кријем под туђим именом! Срце ми се стеже, кад помислих, да морам већ сјутра отпутовати.

Заручник се креће. Сви вичу, махајући шеширима. Одјекује смијех и безбројно: — »Живио!«

Момчадија сједе, да се одмори, по мало пијуцкајући. А при заласку сунца свирачи заснираше српске пјесме. Посједали под једно дебело стабло, које је већ у потпуном хладу, па свирају врло лагано у ритму скоро изумрлом. Та музика не личи ни мало оној музици, што је ударају при игри. То је друга музика, музика душе, жалосна као и све народне музике, али при том неизмјерно слађана.

Једна арија, попут оне из »Изгубљеног јањета«, једна фраза, што се понавља два-пут, а по трећи пут се отеже трилама, које можда казују смијех, али у исто доба и сузе, како капљу. Свирачи су пјевали старе српске пјесме, од којих једну на моју молбу поновише. То је куплет у три гласа, што се свршава неком врстом бојног крика и револта, нека врста јаука у складу.

И кад се ноћ спустила, они свираху непрестано, под истим дрветом као какви невидљиви фантоми.

У том се момчадија наново ухвати у кола И ја сам опет посматрао та лијепа, и ако обична, кола. И опет сам слушао ту музику сна, која ме чисто опијаше.

Домаћин ме позва у кућу, гдје ми понудише слатко.

Мала кућа, попут швајцарских, са чистим и свијетлим собама, у којима се блисташе постеља и завјесе. Близу икона у великој соби мала библиотека са српским пјесмарицама и шумарским књигама.

Домаћин наваљиваше, да преноћим код њега, јер сам »његов«. Било му је врло жао, што се морам кренути. А и они иду врло рано на починак. Шљива је »донела«, па треба подранити.

Вративши се крчми и ушавши у одређену ми собу, поновише се у мојој души сви доживљаји овог првог дана у својој домовини.

Из једне удаљене баре, кроз отворен прозор запухиваше слаби вјетрић, готово као неки уздаси, наносећи крекетање жаба, што пребиваху у тој бари. И ја заспах при помисли на музику.

Другог јутра требало ми је, да сликам унутрашњост цркве. Кад уђох, црквењак бијаше већ зажегао све свијеће и кандила, као да је какав светац. Ја му рекох, нека све потрне, осим кандила, што вјечито гори пред Карађорђевим ликом. То га је зачудило.

Сва црква мирише босиљком. А док сам ја сликао, црквењак је китио цвијећем иконе и украшавао олтар за сјутрашњи празник.

Послије подне скицирао сам један дрвени бунар, што га је још направио Карађорђе. Сиромашни дрвени бунар! Сав уцрвоточен, расклиман, са нахереним кровом, само што није још пао. У њ нико не дира, јер га сви поштују као драгоцјену какву светињу.

Један од посјетилаца; што се нађе уза ме за вријеме цртања, запита ме, да ли познајем Карађорђеву слику. Ја рекох не, да бих остао чвршћи у улози страног туристе.

Он оде, да ми је нађе. И мало послије, ето га са једном литографисаном сликом, што бијаше изломљена, мало раздрта и огорјела на рубовима. Кад се ја томе зачудих, он ми рече: »Кад је била пошљедња преметачина, морао сам је сакрити у пепео, за то је овака. Не дај боже, да су ми је нашли, не знам шта би било од мене, држећи да сам Карађорђевац.«

Послије довршене скице, одох још једном

но, свака нејасност би се љуто светила, јер би довела до тревења — испочетка. Данас имамо доста искуства, требали би бар да га имамо, па кад почнемо тако важан посао, да га почнемо с правог краја и почнемо слошки.

Признајемо код оба дела омладине искрену племениту тежњу, признајемо да су је у овом послу руководили идеали, али не би волели да она овај свој посао сувише прецени. На сваки начин не може се ни тражити од ње, да буде на првом кораку савршена. И да учини одједном оно, што нису могли векови и у чему су грешили многи и многи врло искусни политичари с обе стране. А то је могла тим мањ учинити, што је и одвише пренагљено радила. У тој пренагљености играле су улогу чак и школске ферије, које су наступиле, те већ после неколико дана, не било више омладине на окупу, него тек опет песле 2—3 месеца.

Шајкашки ритови.

Коме год су познате неудаће, које су имале некадашње шајкашке општине услед уговора, са конзорцијом сложених, — томе ће бити разумљиво, што општине већ тако жељно ишчекују време, да се уговорни одношај са конзорцијом једном прекине и да оне своја поља натраг приме потпуно у свој посед.

Наравно конзорција мисли друкчије.

Она би најрадије уговорни одношај са општинама или, боље да рекнемо, уживање подручних поља на вечито продужила. — Али, како то ипак не иде, она се упиње, да се повратак поља општинама бар, колико је можно, више отегне.

У последње време је конзорција тужила општине и тражила, да су општине дужне преко уговорена времена, које истиче 15. августа 1904. године, трећи залив још на једну годину продужити, а то је до 15. августа 1905. г. Ми ни мало не сумњамо, да конзорција не ће ништа постићи и да ће она 15. августа 1904. године из трећег залива селити.

Овде нам је главно да речемо коју о долмама. Не смемо никако с ума сметати, да долме у њиховим садашњим димензијама и висине треба као непотпуно дограђене гледати. Кад је преоправни пројект год. 1898. био претресан, говорило се да би долме слично суседним друштвима, требало израдити два метра више него што беше вода нарасла 1895 год. — Онда се од тога одступило, димензије су потпрачене, јер се никако није хтело допустити више зајма, и рекло се, да ће се долме — док се канализација спроведе, приходи порасту и ритовима тиме средства обезбеде — касније повисити, будући је поступно повишавање и тако целосходније, јер се долме за то време слежу, чврсну, консолидују.

Нећемо, да пресуђујемо, је ли овај систем бољи; факт је то, да је благо небо имало призрења и није од 1895 е никакву већу воду послало, те нам долме нису на пробу стављане. Али не би добро било и даље се ослањати на великодушност про мисла. Ми држимо, да наше долме не заслужују поуздање, да су кадре издржати пробу, кад би нешто вода нарасла и дуже потрајала, или кад би заједно и Тиса и Дунав надошли, као што се то чешће дешавало, или кад би кошава ветар и бура обрану отежале.

Садашње наше долме јаче су него што беху пређашње, али су и одношаји други, тежи. Кад год је код нас било провала, увек смо подизали јаче долме, — мислећи, да ће оне већ истрајати и оне су при свем том увек биле проваљиване, а то је отуда, што Тиса увек све већма расте, и што наши суседи увек све јаче долме граде, него ни наше, — јер ми увек, да би нешто уштедели, откидамо од димензија, — због тога смо ми увек остали најслабији; због тога смо ми увек прве жртве у катастрофама од провале.

Факт је, да су и данас сва потиска друштва поименце наши суседи у Бечкереку, Елизенхајму, Рудолфсгнаду своје долме знатно јаче подигли него ми, да су они на оним местима, којима прети кошава долму са стране цигљама заодели, а ми да имамо привилегију најслабије долме на Тиси имати, — и то је оно, што појачава опасност.

Ко је једном доживео, зна, како је тешко бранити по 100 километара дуге долме, кад вода под круном стоји, киша пљушти, долма омекшала нигде материјала земљана, а кошава убок пробија долму; и колике грдне своте при такој обрани — редовно без успеха — оду у стаман у воду.

Само је један једини поуздан и јефтин начин за успешну обрану долме, а то је — долма мора бити тако јака и висока, да човек, пошто вода надође, ништа друго нема да ради, већ само, да се по њој шета. Против кошаве морају бити бокови од долме у цигље заогрнути и, што то до сад није учињено, ма да је генерална скупштина 7. марта 1898. г. то у своме програму решила, — то је рђаво пропуштање Ради овог пропуштања могу за извођење позвани органи на себе још велику одговорност навући.

Не смемо заборавити, да би данас, у случају провале долме, општине упале у катастрофу.

Да се данас деси провала долме, штета би куд и камо већа била, и последице тога за општине биле би неизмерно жалосне.

Пре свега, данас људи узимају ритове под најам по високу цену и обрађују их; једна провала би многе у просјаке отерала, — онда су канализацији и црпи машинама многе стотине хаљада форината сахрањене, — канали би се засули, машине покварили, — и онда би лежао на друштву, односно индиректно на општинама један зајам, чију амортизацију сада олако подмирују ритски приходи. Попуцају ли долме, то не само да ће требати скрпити трошкове за поправку, за канале и црпи машине, него ће од потопа и ритски приходи засушити, а тим и извор примања, из кога се ти трошкови подмирују и амортизационе рате отплаћују. Од куда ће општине плаћати амортизационе рате, кад им нестане примања од рита? — Онда би се викало „плаћај сељаче“ и добош се не би смирио од екзеквирања. Али дотле не мора доћи, ако сви позвани органи мудром бригом учине сваки своје за сигурност долме. Провалом рита би се и вредносни односи рита ограничили, а и подела његова би се задржала. Догодили се провала пре него се подела предузме, подела би се већ eo ipso успорила; догодилу се после поделе, то је још горе, јер би се сви заливи здружили и трошкови би једнако од ланца били плаћани. Данас иди сви приходи од општинских ритова у заједничку касу задруге и задруга плаћа све, — буду ли ритови једном подељени, то ће сваки поседник или општине за себе имати приходе и трошкове, што на њих спадају, за себе платити. Догодили се провала после поделе у једном заливу, то поседиоци у заливу, који буде потопљен, неће имати никаква прихода, из ког би платили, колико на њих по ланцу припада.

Дакле, долме се не би смеле више проваљивати, — а ту је само једно средство, — треба их тако утврдити, да нам пружају апсолутну сигурност: свака мудро уложена потура исплаћује се стоструко, — свако напуштање дољми свети се хиљадоструко.

Неколико старих Шајкаша.

Продужена опструкција

Будимпешта, 27. јуна.

На данашњој седници угарског сабора говорио је посланик Јован Хок, члан владине странке (Апоњијевац), противу министра-председника грофа Куена. Ово је један од најбољих говорника угарског сабора и утисак његовог говора беше силан. — Опозиција је бурно тапшала. Владина странка беше у неприлици, а гроф Куен седео је тужан и покуњен на својој столици. Овде није управо реч само о начелима посланика Хока. По саборским ходницима прича се, да је Јован Хок само извидник једне групе владиних посланика, који су га пустили напред, па ће они за њим.

Пре Хока говорио је Кошутовац Бедехази за опструкцију. Заступао је мишљење, како није доста неодвисној странци, да само идеалише и заузима само неки положај, него је данас време да спречи зло, а то може. За њим је говорио Хок. Он се заклео, вели, да никоме за љубав не напусти народну ствар. Доста је било обмањивања и доста повлачења. Он гледа у грофу Куену представника тероризма. Гроф Куен је као она жена са испуњеним формама и нафарбаним лицем, те не знаш шта је ту здравље и истина, а шта је ту боја и обмана. Цитирао је једну причу Сечењијеву о рацима; кад су их већ ухватили у мрежу, говорили су, да чекамо шта ће после бити. Кад су их после у кујни метли у хладну воду, обрадовали су се Кад су их после метли на ватру, говорили су и опет неки међу њима, па да видимо какав ће бити крај! Гости нису још били дошли, куварица је тргла лонац с ватре, још није било време и они су се и опет радовали. Но кад је „дошло време“, њих ипак скуваше и изједоше. Он не тражи, да дочека какав ће бити крај, него хоће за времена да се бори.

Посланик Ходоши (члан владине странке) побијао је Хока и молио непомирљиву опозицију, да се окане опструкције, но није постигао успеха. Опозиција га је врло често прекидала, исто онако, као што је тапшала Хоку. Престоничке новине веле, да је то била бурна, али лепа седница.

Непомирљива опозиција тврди, да има засад сигурних 60 посланика, који ће продужити опструкцију.

Нови Сад, 28. јуна.

„Браникова“ нада почиње да се испуњава. „Браник“ је одмах рекао, да ће гроф Куен уредити нашу автономију, јер познаје наше прилике И доиста!

Познато је, да је патријарх Георгије као председник административног одбора архидијецезе обмањивао и заваћао саборски одбор у ствари епархијске скупштине архидијецезе. Саборски одбор је због тог дао патријарху Георгију, као председнику тог одбора укор. Наредио је сазив епар-

---

у Кошутњак. И шетајући по њему, гледао сам кроз шумско дрвеће, како сунце залази.

У крчми, кад сам био за вечером, захукну ме мирис тамјана. И кад упитах, зашто то, рекоше, да се њиме кућа кади уочи сваког празника.

Кола су ме већ чекала. Сви они, с којима сам јучер разговарао, дођоше, да ми рекну »збогом.« Црквењак ми донесе пун рубац ораха, а неки опет сувих шљива. Млади будући учитељ дарова ме дивним бијелим рупцем, што бијаше извезен жутом свилом.

У пошљедњем часу растанка са њима ухвати ме грижа савјести, ради мог лажног имена. Оно је истина, згодно за жандаре и полицајце, али за поштене људе не. Било ме је стид од сама себе.

Збогом! Живио! Дођите скоро! Кола су јурила врло, врло брзо, пресијецајући плаву мјесечеву светлост, прорешетану облацима.

Кошутњак, вас у помрчини, а на ливадама плави велики слој магле, скоро бијел као снијег.

Покрај пута поређала се кола, поред кола поваљали се испрегнути волови. А око ватре, полегли чобани, замотани својим бијелим губерима.

По ливадама се магла диже, све више и више. А при пошљедњем погледу на Тополу, једва прозрех, кроз маглу, бијелу црквицу. У дну далеко, врло далеко још сам видио јасно, под сиво-млијечним небом, брдо Благовештење.

Са француског: Ђ. А. Чокорило.

хијске скупштине, а против оног епархијског административног одбора који је говорио час овако, час онако, наредио је истрагу.

Све се то догодило под „новом ером“. Патријарх Георгије уложио је уток на владу. Да би тај уток имао више успеха, „Браник“ је писао, да је саборски одбор зато дао укор патријарху Георгију, што је патријарх жалио се владару против закључака мајског сабора.

Јуче смо добили из Будимпеште овај брзојав: „Министар председник обуставља брзојавно епархијску скупштину архидијецезе. Исто тако и истрагу против епархијског административног одбора архидијецезе, коју је наредио саборски одбор“. Еле виша власт нема права против ниже власти да нареди ни истрагу.

На сваки начин леп почетак. И како је почело, можемо очекивати брзојав, којим се наређује народним фондовима, да врате патријарху Георгију, сав новац који је проневерио, па мораће да надокнади народним фондовима.

Политички преглед.

Србија. Краљ се изразио пред меродавним личностима, да му је садањи закон о штампи сувише строг и да он жели да се донесе нов закон о штампи, у ком би огарантована била већа и јача слобода штампе. У главном његова је жеља, да Србија добије најслободоумнији закон о штампи, слободоумнији но румунски.

— У најскоријем времену израдиће се нов сребрни новац, на коме ће бити лик краља Петра.

— По најновијим вестима биће софијски посланик Павле Маринковић опозван.

Хрватска и Славонија. Преки суд проглашен под пређашњим баном над градом Бакром и сушачким котаром сада је дигнут.

Пуштени су на слободу из истражног затвора загребачког судбеног стола виших њих који су пре 2—3 месеца ухапшени, међу њима и сарадник „Обзора“ др. Хајмрл.

Чланови назови „Српског клуба“, од већ забринути за неокрњено очување свих својих мандата (као под Цинцар-Марковићем: не сме, за живу главу, ни један Србин опозиционалац бити изабран у сабор), упели се својски да што боље потпомогну именовање др. Шумановића за подбана, а траже и за сремског жупана, да им само ту српска опозиција не помрси рачуне, да се постави др. Никола Радивојевић, а не пл. Хидег хети Радивојевић је био иначе, док пређашњи бан није још могао знати, да ће постати и министром председником, кандидатом за сремског поджупана, како смо то већ у своје доба јавили.

— „Народна Обрана“ констатује, да у Хрватској и Славонији има 553 општине, које по закону имају право, да бирају себи начелника. Међу тим у 214 нема бираних, већ само именованих начелника. — Тако је то све бивало за време дугогодишње ере „реда, рада и закона“.

Грчка. Рали, коме је краљ поверио састав нове владе, изјавио је у једном скупу Делианистичких посланика, да ће ићи тешко саставити владу, јер је немогуће провести Делианисев финансиски програм, пошто му се противи већина скупштине. А монопол на суво грожђе да се не може пре увести, док се не окончају дотични преговори са оним силама, које су протестовале против његовог уважања, Делианис опет тражи, да се распусти сабор. Несугласица та између обеју вођа опозиције може опет довести до разлаза између њих.

Француска. Председник републике Лубе вратио се из Енглеске у Париз, где су га са одушевљењем дочекали. Пре одласка из Енглеске, измењао је са краљем Едвардом срдачне опроштајне изјаве.

Са политичког гледишта да се констатовати да је посета та зближила и боље спријатељила та два народа, што иде осо бито Енглезима у рачун, а то ће им олакшати заједнички рад и настајање у приликама колонијалним. Иначе то зближење не мења ни мало оне искрене пријатељске односе Француске наспрам Русије.

Догађаји у Старој Србији и Маћедонији.

Усташке чете.

Једна усташка чета, напала је село Линуказа (?) у битољском вилајету, запалила је тамошњи конак и одвукла једног полицајца у шуму, за кога тражи 2000 фунти откупа.

Гласови о оглашењу рата Бугарској.

По Цариграду и по другим престоницама пронео се глас, да је Турска огласила Бугарској рат. Међутим то не стоји, а вест та била је само берзански маневар. Истина је, да Турска попуњује своју војску на бугарској граници, али је на то принуђена, јер усташи долазе управо само из Бугарске. С тога почиње Турска да повлачи један део своје војске из Старе Србије у једренски вилајет, да би ју брже могла ставити на бугарску границу.

Судари са усташким четама.

По званичним турским вестима било је за време од 18. јуна до 1. јула п. н. у она 3 »реформна« вилајета 18 судара са разним усташким четама.

ДОПИСИ.

Стари Стапар, пред Петровдан. (*На нажњу поштованим члановима Епарх. Адм. Одбора Бачког.*) Истина је, каже се: „Свако чудо за три дана“, али ово чудо, памтиће се у Стапару врло дуго, свакако више од три дана, јер врло рђаво карактерише већ и одвише заблуделу овд. црквену општину!

Још за време Стапарског јароша, када сам са својим друговима требао поделити наш заједнички добитак од јарошке торине, предложи покојни Сима Бикар, да се тај износ за српску школску сирочад употреби, како ја са мојим друговима за најбоље нађем, те тако решимо, да новац уложимо у Сомборску тргов. и занатл. Банку на приплод, докле не нарасте до 1200 круна, па да онда купимо ланац земље прве класе, да исти упишемо црквеној општини као фонд, а годишњи приход од истог да се овд. српској школској сиротињи подели. Што решисмо, то и учинисмо. Пре 7 месеци купимо 1 ланац земље прве класе за горњи износ, која је земља требала у немачки посед доћи, склопимо контракт и понудимо ово наше дело овд. црквеној општини. Црквени Одбор сазнавши за нашу намеру реши: *„да не прими земље, него новаца“*, те тако на тај сраман начин одбише овај хуманитарни дар. Ја не смедох им дати новац у руке — покварим контракт — те поново уложим исти у овд. Српску Штедионицу с намером, ваљда ће се једном опаметити и сами увидети племенитост наше родољубиве намере. Али данас, на моје највеће изненађење уверио сам се, да, место да су ма и накнадно примили понуђени поклон, *они ме још суду туже*, да им то морам дати у готовом. Зар то није нечувена дрскост?! Нити смо икад о том записник водили, нити ту нашу племениту намеру било приватно или преко крај. јавног бележника њима зајемчили, него смо то приватно међу собом решили. Према томе нису у праву ни земљу желети, а камо ли место земље судским путем новац тражити. Али знате шта они с тим хоће? Хоће процеса! Жељни људи масних дијурна! Та они су од 1898. године, од како је прошла црк. општина — наше странке — због мењања једног „звонара“ без узрока разрешена, потрошили само на разне процесе и дијурне преко 10.000 круна; дакле види се, да је још увек жељна процеса, те за то кратко време задужила општину са преко 22.000 круна и за цело то време обмањивао је црквени одбор своју претпостављену власт и овдашњи народ.

Ових дана послао је Ђука Лукић са 600 другова славном епархијском административном одбору на решење једну опширну тужбу против црквене општине, која јако — са разним фактичним доказима — терети нашу црквену општину, као неправедну, неспособну и несавесну, јер се због великих награда, парничења, одбијања родољубивих и хуманитарних поклона, чијим се записницима и књигама месо завија, не може и даље сносити; јер је то и праведан глас народа, што — и ако је летње доба — сведоче око 600 потписника, бирача овдашње црквене општине.

Никола Рацков и другови.

Лакше јој је.

Земаљска благајна Хрватске и Славоније насмејала се ово дана.

— Шта ти је? пита је дебала књига, која је у њој.

— Одлахнуло ми је! каже благајна. Мени је лакше кад сам тежа, кад нисам празна.

— Не разумем те.

— Па отишао је бан!

— Али је дошао други. А и тај други ће примати плату.

— То је истина! Али сам се била поплашила другог чега.

— Чега?

— Та поплашила сам се, кад је почео у Хрватској и Славонији јубилеум двадесетогодишњице бана Хедерварија.

— А зар је било тога?

— Па где си ти живела кад и то не знаш?! Силан свет поче да се купи у гомиле, »око застава«; скоро по целој земљи почеше да пуцају пушке. Та то је трајало скоро три месеца.

— Ах, то ли зар мислиш? Заиста леп јубилеум.

— Онда сам знала, вели благајна, да му нема опстанка. Ал тада не само што би дошао нови бан, него би и староме морала да дајем пензију. Велика би била та пензија, и мени би то било врло тешко, јер би ме јако олакшало.

— А сад?

— Сад је хвала Богу отишао у Угарску, да продужи јубилеум, и кад ускоро дође у пензију, вући ће је бар оданде. И право је. Јер кад је одавде отишао, имала сам у моме тресору равно 7 круна и 9 потура.

— А шта ће рећи на то Угарска.

— А шта се то мене тиче. Док једном не смркне, другом не може да сване. Један точак у блато, а други из блата. . .

И поново се слатко насмеја земаљска благајна Хрватске и Славоније.

За. — греб.

Јавним питачима у 130. броју „Заставе“.

Кад хоћете да будете неке народне суђаје, ил што би рекли Црногорци »наджорници« јавних народних ствари, не смете бити једнострани, и читати само »Заставу«, него морате и друге листове читати, а у упитној ствари и »Српски Сион«, чиј сам ја уредник.

И кад се ја било у »Застави«, било у њему не бих на ону — аjде да кажем »оптужбу« безименог дописника »Заставина« у 83. броју осврнуо, имали би сте право позвати ме и то са потписом својих имена, да се о њој изјасним.

Ви тако не чинисте, јер да сте тако радили, ви би сте знали, да сам ја у 8. броју »Српског Сиона« непобитним доказима оборио тврдњу »Заставина« дописника, којим сам путем дошао до уредништва »Српског Сиона«, и да сам га позвао, ако и на даље уствpди, да сам ја до његовог уредништва дошао друкчије, нека буде тако добар те нека са својим именом и доказима изиђе на среду и обори исту моју тврдњу, односно докаже своју, јер кукавица се и подлац крије иза бусије, а не јунак.

То је мој одговор и данас, и »Заставин« дописник у 83. бр. има реч.

Кад он то учини, и то под својим именом, а ја га добро знам ко је, за што имам и класичног сведока, с тога нека се не шали и нек по свом обичају не подмеће друге невине људе; разговараћемо се и видићемо, ко ће црвенити.

Добро сте рекли неименовани питачи, да је моја девиза: »да ником дужан не остајем«. Ја сам се ње и до сада, а и од сада ћу се држати, ал кад ја сваком излазим с именом на среду, тражим то и од својих противника.

С јунацима иза бусије нећу да се упуштам у борбу, а с момцима у свако доба.

Карловци, 14. јунија.

Димитрије Руварац.

Вести из места и са стране.

Позив на претплату. 1. јула о. г отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 40 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем јуна истиче претплата, да изволе исту за времена, за месец јули обновити, како не би у шиљању листа до прекидања дошло.

Администрација „Заставе“.

Парастос великом Вожду.

Из Србије јављају: У недељу, 13. јула, навршује се равно осамдесет и шест година од како је у атару села Радовања погинуо бесмртни Вожд народа српског Кара-Ђорђе Петровић са својим верним слугом Наумом, рођеним дедом пок. Мике Наумовића, ђенералштабног потпуковника, који је свој живот положио за срећу и слободу свога народа и г. Мирослава Наумовића, пешадијског мајора и команданта жандармерије.

У српској мушкој учитељској школи пакрачкој

било је школске године 1902./3. 77 приправника, и то 76 редовних, а 1 је испите дозволом Школскога Савета полагао приватно. По завичају их било: из Хрватске и Славоније 35, из Угарске 4, из Босне и Херцеговине 10 и из Србије 1. — По вери је било 76 православних и 1 муслиман. — По претходним наукама било их је 23 с осам разреда грађанске школе, 21 с нижом гимназијом, 1 с нижом реалком, 26 с нижом реалном гимназијом, 3 с по једним разредом више гимназије или реалке, и 3 с другом спремом. — Владања су били примерног њих 23, похвалног 31, уредног 17, неуредног 4. — По напретку била су 2 одлична, 4 врло добра, 33 добрих, 6 довољних 3 недовољна, 1 неиспитан ради болести, а 28 имаду да понове испит после два месеца. У заводу су радила 4 редовна професора и 2 помоћна учитеља, петога редовнога професора замењивала су остала четворица целе школске године.

Папа Лав XIII.

Папа Лав XIII. лежи на самрти, а лечници немају никакве наде да ће остати жив. Папа се зове Јоаким Пећи и родио се 1810. године Папом је постао кад му је било 68 година и прославио је на тој столици своју двадесетпетогодишњицу. Био је строг и необично вешт дипломата. Кад је моћ папска била на издисају, он је својом вештином умео да придобије многе успехе. Био је врло слаб кад је изабран за папу, зато су донекле и бирали, јер кардинали воле стара и слаба човека да би и други дошли на ред. То је тако рећи правило. Отуд и видимо да је 130 и неколико папа владало испод године дана. Кад папа умре, по старом обичају, ударе га трипут сребрним чекићем у чело и рекну: „Папа је у истини умро“.

Папу бирају кардинали у заједничкој седници „конклави“. За папу може бити изабран, по правилима католичке цркве из XIV. века, не само кардинал и не само свештеник и не само онај, који је изучио за свештеника, него и сваки безприкоран световњак. Кад папа умре, састају се у великој сали ватикана кардинали (до 70), која сала има један једини излазак. Тај излазак чува папина гарда. Од дасака направе у сали толико ћелијица, колико се искупи кардинала (обично до 70), не пуштају их напоље док се избор не сврши. Изабран је онај, који добије две трећине гласова. Ако нико не добије две трећине гласова, цедуљице се изгору и отпочне нов избор. Кад искупљени народ око ватикана види, да на један одак покуља дим, онда зна да папа није изабран, нико није добио две трећине гласова. За све то време посте кардинали и то их доста жури да се споразуму.

Ко ће наследити Лава XIII. не може се ни приближно рећи. Има врло много кандидата, али обично буде изабран за папу онај, о коме се дотле није ништа писало и на кога дотле нико и не мисли.

Исељавање.

Ево шта о томе веле бројеви, који су плод званичног сређења. Маја месеца издато је у Угарској 15.899 путних листова (пасоша, а то је за 1627 више него прошлих месеци, а 6796 више него у мају прошле године. Од почетка ове године издато је за 5972 листа више него прошле године за првих пет месеци. Највише путних листова су издавале жупаније: — Тројна (1812); Бач бодрошка (1463); Сибињска (1105); Земплинска (973); Брашовска (832); Мармарошка (667); Мало-кукулска (663); и Сатмарска (632) и то с оне стране Краљева Брда највише за Румунију, а за тим за Америку. Али покрај свега, на првом месту је Америка са 7190 путних листова, за тим Румунија са 5178 и на послетку у онште Европа са 3876. Одиста горка истина.

Укинута телесна казна.

Најновијим једним законом укинута је у Русији телесна казна за изгнанике. Закон тај, издан 2. јуна одређује, између осталог и то, да се укида бичевање, као и све друге понизујуће казне. А има у њему и више других хуманих измена оних одредаба, према којима се до сад врло строго, и тако рећи нечовечно поступало са изгнаницима.

Снег у јуну месецу.

У Алпима пао је пре неколико дана снег, па се отуда да растумачити откуда је сад у нас овде тако хладно, да нико не памти, да је икада било такве хладноће у јуну месецу.

Зима зар у сред лета.

Без сумње јединствено нешто досад. Али је тако. Стижу дакле гласови из далеких крајева Угарске, да је од неколико дана овде-онде така хладноћа, да људи већ почињу навлачити зимске капуте. Но то још није тако сувише страшно. Страшније је пак оно, што се са више страна јавља, да се већ и пећи почињу залагати. Нема сумње да ово чудо од времена води очевидној пропасти. Шта ли ће тек Боже, бити од летине?!

Непогоде у средњој Европи.

Из разних крајева средње Европе долазе извештаји, да је два три последња дана било непогода, које су штетно утицале на поља и усеве. У Бечу и Будимпешти било је као и код нас јаких пљускова, који су знатно расхладили температуру У Будимпешти је после једне јаке припеке наступила таква хладноћа, да се нико не усуђује у летњем оделу изићи на улицу. У Бадену код Беча је била олујина и гром је ударио на неколико места у дрвеће и електричне спроводнике, те онемогућио саобраћај електричних трамваја.

Штрајк пољопривредних радника.

Из торонталске жупаније, стижу вести, о немирима пољопривредних радника. Тако у Вел. Тороку почели су се у великој мери бунити радници, да је поджупан изаслао једну компанију војника и 50 жандарма да их умири. И сремски начелник је отпочео већ и истрагу. Гроф Бенкајм је удовољио жељама радника, повисивши им наплате, те је ту побуна престала.

Грдна жељезничка несрећа.

Ова се несрећа није догодила код нас, већ тамо, преко Мора, у далекој Америци. Али то ништа не чини. Она се ипак и нас тиче. А тиче нас се за то, што је том приликом, покрај силних путника, страдало и много аустро-угарских грађана, који су се, у цељи тражње насушног хлеба, нашли на томе несретном путу. Неће ли бити зар да је можда и који, брат Србин нашао ту смрт? Грозно! Несрећа се догодила између Њу-Јорка и Нов. Орлеана, а сударом два воза. Један путник је баш извиривао кроз прозор, те га несрећа тако дохватила, да му се глава на мах раставила од тела и у јендек одкотрљала. Иначе је остало на месту 26 мртвих, а двадесет је тешко озлеђених једва извучено испод колских рушевина.

Пловидба локалне лађе између Новог Сада и Каменице.

Локална лађа између Новог Сада и Каменице у месецу јулу и августу пловиће овим редом: Из Новог Сада у Каменицу: Свако пре подне у 4 с. 30 м., 7 с., 9 с. 30 м., и 12 с. После подне радњим даном: у 3, 5, 7 и 7 с. 45 м. Недељом после подне: у 3, 4, 5, 6 с. 45 м. 7 с. 30 м. и 8 с. 15 м. — Из Каменице у Нови Сад: свако пре подне у 4, 5 с. 30 м,, 7 с. 30 м. и 10 с. После подне радњим даном: у 2, 3·30 м., 6 с. 30. и 7 с. 30 м. Недељом после подне: у 2, 3 с. 30 м., 4 с. 30., 6 с. 30. м., 7 с. 15 м. и 8 сати. — Да се публици олакша путовање, издају се књижице са 50 ком. карата, које стају 13 круна.

Брзојави „Застави.“

Стигли 28. јуна.

Избор посланика у кулском срезу.

Будимпешта. У кулском изборном срезу изабран је јуче за посланика на будимпештанском сабору, место покојног Јована Хадије са надмоћном већином гласова барон Стеван Војнић, либерал, против Терека, члана независне странке и против социјалисте Гросмана.

Сабор.

Будимпешта. (Саборска седница). Међу поднесцима налази се молба католичких учитеља за уређење плате. Олај предлаже, да се уступи секцији, а председник, да се уступи финансијском одбору. Олај тражи, да се преброје чланови куће. Након пребројавања излази, да нема довољно чланова, чега се ради седница одгађа. — По поновном отварању саб. седнице, прима се предлог председников. За тим предлаже министар-председник извешће о конзуларном суђењу у брачним споровима угарских држављана. По том се продужује дебата о програму владе. Олај и говори против.

Болест папина.

Рим. Папу су јуче по подне поново оперирали, и то потпуно успешно. 1000 грама сукрвице истиснуто је. Папа се услед тога боље осећа, но ипак се боје, да ће се болест на горе окренути. Доктори Мацони и Росони изјавили су, да је немогуће, да папа оздрави и да се смрти његовој може сваки час надати.

Папина болест.

Рим. Папа је имао мирну ноћ. Стање непромењено.

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај ради сталног попуњења учитељског места на II. и III. разр. мешовите школе у црквеној општини бегечкој, епархији Бачкој, на које и оспособљене учитељице компетовати могу.

Дужности су обележене у Школској Уредби од 1872. год. и у наредбама српских народних автономних школских власти.

Плаћа је пак: У готовом новцу 800 круне; 4. јутра ритске земље, на тако званој „греди“ која је земља изложена поплави, а за приход које општина не прима дужност, да даје општету. На земљу све терете учитељ сноси 10 круна у име писаћег прибора; 2 хвата тврдих дрва и у име огрева дрва колико је потребно.

Слободан стан са потребним стајама и вртом.

Рок стечају је 10. (23.) август 1903. год.

Местни школски одбор у Бегечу 26. јуна (9. јула) 1903. год,

Дафина Михајловић перовођа. **Милош Шовљански** предс. местн. школ одбора.

481 1—3

ГВОЖЂАРСКА И ШПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА

А. ЈОВАНОВИЋА

У СРЕМСКИМ КАРЛОВЦИМА

ПОТРЕБУЈЕ **МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА,**

доброг детајлисту, који се разуме у обе струке. Мора бити вичан немачком и мађарском језику.

Ступити може одма. 483 1—3

Важно за Србе бербере.

Берберска и фризерска радња на врло живом српском месту, са добрим абонентима, сигурном екзистенцијом, због несрећног случаја одмах је на продају. 477 1—1

Упитати у администрацији »Заставе«.

Апотекара **Роберта Линднера**

козматично средство per excellence

ALAISKA-KRÊME

даје лицу после кратке употребе засењујућу белину, свежост, чистоћу пријатност. Одстрањује бубуљице, црнило од сунца итд. чини најружније руке фине беле и њежне. Особине: **Alaiska-Krême** не масти, нема у себи металних састојака, лечнички прегледан и јамчи се да није шкодљиво средство.

Цена једној тегли 3 кр

Теглица за пробу 1 К 20 п.

АЛАИСКА-ПУДЕР

допуњује изврсно косметично дејство овог Алаиска-Креме даје лицу очаравајући изглед, нежну, свежу, румену боју и изврстан је услед особитог парофима, те не спада и не брише се, а никако није шкодљив, јер не садржи у себи ни цинка ни олова.

Једна доза пудера (бела, роза или жута) 3 круне.

Поруке отправља апотекар: 408 3—10

ROBERT LINDNER,

Wien, XIII.|9. Leinzerstrase 113

Одликовано: у Паризу, Лондону, Амстердаму, Бечу 1903. са златном медаљом и почасним знацима.

МИСАО.

Новела **Леонида Андрејева.**

(Наставак)

Отац ми је пјано одмануо руком, и устајући мрмљао:

„Не, ти ниси мој син. Не. Не.“

Међу мојим, њему омраженим списима, био је и један, који би га доиста веселио. У њему није било кривих редова, није било крмача, никаквих избрисаних места, већ је од прилике ово стојало:

„Мој отац је пијаница, лопов и кукавица.“ За тим су дошли још некоји подаци, које из поштовања на успомену свога оца и према законима нећу да спомињем.

Дође ми у главу један случај, на који сам по све заборавио, и који ће, као што видим, бити по вас од великог интересовања, господо стручњаци. Врло сам радостан, да сам га се сетио, врло, врло радостан. Како сам га и могао заборавити.

Код нас у кући била је собарица Каћа, која је била љубазница мога оца, а у исто време и моја. Мога је оца волела што јој је новаца давао, а мене, што сам био млад, имао лепе црне очи и што нисам имао новаца. Оне ноћи, кад је леш мога оца још у соби лежао, отишао сам у Каћину собу. Била је близу оне прве собе и јасно се чуло, како чита псалмове.

Мислим, да је неумрли дух мога оца тада добио потпуна задовољења.

Не. Доиста је био то занимљив догађај, и не разумем, како сам га могао заборавити. Ви, господо стручњаци, држаће те то, за обешењаклук дериштета, за детињски злочин који нема озбиљна значаја, али то није истина. Била је то свирепа борба, и победу сам тешко искупио. Залога је била мој живот. Да сам се тада поплашио, одступио и показао недостојан љубави — био би себи живот одузео. То сам био закључио, тачно се сећам.

И то, што сам учинио, није било лако за једног младића. Сад знам да сам се са ветрењачама борио, али тада сам био себи ствар преставио у посве другој боји. Тешко ми пада, да се сетим свега што сам тада доживео, али знам да сам осећао, као да сам тим једним делом пробио све човечанске и божије законе. И било ми је врло тешко око срца, врло тешко; но ипак сам био са собом готов, и кад сам код Каће ушао, био сам готов на пољубац, као Ромео.

Да. Био сам тада, како изгледа, још романтичар. Сретна времена, како су далеко! Сећам се, господо стручњаци, да кад сам се вратио од Каће, стао сам пред леш свога оца, прекрстио руке на грудима, као Наполеон, и посматрао сам га са смешном гордошћу. И тада сам задрхтао, поплашен од покрова, који се помицао. Сретна, прохујала времена.

Страх ме је да верујем у то, али никад нисам пристао да будем романтичан. Био сам скоро идеалиста. Веровао сам у човечију мисао и у њену неограничену моћ. Цела повесница човечанска изгледала ми је као славолук победоносне мисли. И то је тако било све до пре кратког времена. И страшно ми је, да помислим, да је цео мој живот био само једна превара, да сам кроз цео свој живот био једна луда, као онај суманути глумац, кога сам видео у споредној болничкој соби. Са свију страна скупљао је црвене и плаве подеротине папира, и сваки од њих називао је једним милионом. Измољавао их је од посетилаца, крао их је из нужника, а слуге су правили с њиме грубе шале, али он је гајио према њима искрено и дубоко презрење. Ја сам му се допао, и при растанку дао ми је један милион.

„То је само један врло мали милион“, рече, „али ви ће те ми опростити. Имам сад грдних издатака, грдних издатака.“

И одвео ме је у страну и шапутао ми је: „Занимам се сада са ценама пијачним у Италији. Хоћу да отерам папу и нов новац да заведем Овај овде. И тада у недељу прогласићу себе за свеца. Талијанци ће се врло радовати, они се увек радују кад им дамо новог свеца. Дал' нисам можда и ја живео са тако једним милионом? Чудновато ми је, кад помислим, да моје књиге, моји пријатељи и другови, још увек стоје у својим преградама, и ћутећи затрпавају оно, што ја сматрам за мудрост света, за њихову срећу и њихово надање. Знам, господо, да сам са вашег гледишта нитков, па био луд или не. — Али да сте ви тога ниткова видели у његовој библиотеци!

Отидите донде, господо, и разгледајте мој стан. Биће за вас врло занимљив. У левој горњој прегради мога стола наћи ће те опширан каталог, књига, слика и збирке. Тамо су и кључеви од ормана. И ви сте сами људи од науке и верујем вам да ћете брижљиво и са пуно поштовања поступати према мојим стварима. Даље вас молим да пазите и на то, да се лампе не диме. Нема ничег страшнијег од тог чађа, продире свугде и врло га је тешко очистити.

(На једној цедуљици.)

Сад се баш лечник Петров опирао, да ми даде клораламида у оној дози, колику захтевам. Прво и сам сам лечник и знам шта радим, и онда, ако ми неда, знам шта ми ваља чинити. Већ две ноћи нисам спавао а немам воље да полудим. Тражим да ми даде клораламида. Захтевам то. Непоштено је човека силом нагнати да полуди.

(Наставиће се.)

Натјечај.

Овим се расписује натјечај на једно упражњено мјесто учитеља на овдашњој српској основној школи.

Плата учитељу 1200 круна у готову, осим тога стан и огрјев у нарави.

После сваке пете године уредна службовања 200 круна редовне повишице.

Изабрани добија 40 круна у име путног трошка.

Дужности су: Настава у једном разреду, кога му школски одбор одреди, те појање за једном пјевницом

Детаљније у школским прописима.

Ко жели ово мјесто заузети нека пошаље своје сведоџбе на потписани одбор.

Избор је је 27. јула по ст. кал.

За српско прав. школски одрбор

Д. Тузла, 24. јуна 1903

Предсједник:

473 1—3 **Васо Р. Црногорчевић.**

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВЕНА ОПШТИНА

У БАВАНИШТУ

издаваће своју **кућу,** која лежи на најбољем месту у селу, на више година **под закуп** и то 6. (19.) јуна т. год. по подне у 3 часа у општинској писарници.

Трговцима или угоститељима даје се на знање, да општина има преко 7000 душа

Трифун Живковић,

1—1 379 председник.

ПОНУДА ЗА ЖЕНИДБУ.

477 1—3

Млад трговац из Београда, стар 27. године црномањаст и здрав, жели се оженити девојком или удовицом од 19—30 година старом.

Мираза треба имати најмање до 500 фор. као и цео потребан намештај.

Писмене понуде ваља слати администрацији »Заставе« од 20. јула као и слику дотичне особе, а све ће остати под највећом тајношћу

ОБЈАВА ЛИЦИТАЦИЈЕ.

„Заложница“ јавља овим да ће се 9. (22) јула 1903 године у 9 сахата пре подне под руковањем судског изасланика на јавној лицитацији **продавати заложене ствари,** којима је рок откупу 8. (21.) јула **истекао** П. н. купци, учтиво се позивају овамо.

Странке, које би још вољне биле своје пале ствари да искупе или да рок залози продуже, позивају се овим, да то учине најдаље до 8. (21.) јула.

У Новом Саду месеца јула 1903.

474 1—1 **Игњат Вајнфелд.**

ДАНАС (29. ЈУНА) И СВАКЕ НЕДЕЉЕ

У ВАРОШКОЈ РЕШТАУРАЦИЈИ НА ДУНАВУ

КАРЛА ЗАПЛЕТАЛА

ВОЈНИЧКИ КОНЦЕРАТ

ГЛАЗБЕ 70 ПУКОВНИЈЕ.

Почетак у 5 сати по подне. У вече игранка.

Улазница за концерт **20 повчића,** а улазница за игранку **30 повчића.**

После подне купљене карте имају своју важност за игранку.

Приређивачи игранке су господа; Павле Булић, Виктор Хубер, Петар Шефер, Леополд Шмит, Антон Векер, Коста Толзон, Валентин Вил, Карло Шетало, Јован Кајор мл., Виљем Папаји, Фердинанд Шрам и Фрања Мудрох.

За добру кујну и изврсна пића, као и најтачнију послугу јамчи са високоштовањем

КАРЛО ЗАПЛЕТАЛ,

447 2—2 гостионичар.

Дражбени оглас.

Потписани као заступник наследника пок. Симе Маринковића из Руме ставља до општег знања, да је на молбу наследника одлуком кр. котарског суда у Руми од 30. маја 1903. Os 41/40 о. г. одређена за дан 13. август 1903. у 10 сати до подне код истог суда добровољна дражба 10 комада акција централног кредитног завода у Новом Саду са купонима од 1903—1904. и то бр. 262—271. по номиналној вредности од 200 фор. или 400 К.

Који желе дражбовати, нека изволе горњег дана особно или по свом пуноћнику на дражбу доћи.

Цела куповина ће се имати одма при дражби у руке суда у готовом положити.

У Руми, 1. јула 1903.

краљевски јавни биљежник:

442 2—2 **Др. Јован Шевић.**

МИТРОВАЧКА ШТЕДИОНИЦА

продаје своје куће у **Митровици,** на главном тргу, број **513, 560** и **414½,** под врло повољним условима.

377 2—3 **Управа.**

СУВИХ ШЉИВА за ракију пола 80/85 а пола 90/95 1 вагон 10.000 кила франко Босна Брод по 18 круна нудим.

СИРОВИХ ШЉИВА за пекмез, ракију и за јело ко год треба нека се обрати на

ПРВО БОС. ИЗВОЗНО ПОДУЗЕЋЕ

Ђорђа А. Васиљевића

Д. Тузла (Босна). 446 2—2

9— 825

МОЈА ТРГОВИНА

ПОМОДНЕ, МАНУФАКТУРНЕ

ГАЛАНТЕРИЈСКЕ и КРАТКЕ РОБЕ

ЦИПЕЛА и ШЕШИРА

потребује два спомоћника и два практиканта из боље куће. Старији спомоћник мануфактуриста, аранжер излога, плата 50—80 круна месечно са костом Млађем који је вичан продаји шешира и ципела плата је 20—40 круна месечно. Ступање одма или за 14 дана.

Коста Илић

459 2—2 Земун.

ДОБРО СТАРО КУЋЕВНО СРЕДСТВО

које би требало да буде у свакој породици јесте свуда познат и опробани

ЕРНСТА ХЕСА „EUCALYPTUS“

гарантиран чист, већ од 12 година управо из Аустрије поручиван природни производ.

У Немачкој и Аустро-Угарској законом заштићено. Јефтина цена од 1 кр. 50 пот. За оригиналну флашу која је ради употребе издашна омогућава свакоме набавку тог средства за повраћај здравља и сачувања од болести.

ПРЕКО 1500

захвалница и признања

добио сам без захтева од оздрављених лица, који су патили од

севотина, крсто-грудо-вратобоље, подагре, недовољног дисања, кијавице, главобоље, бола унутарњих нежних органа, старе ране, болести коже итд.

Не треба пропустити, а да се не поручи врло важна књига у којој су тачно описани Еукалиптус-препарати и како се исти имају употребљавати при описаним болестима. Сваком болеснику достављам на захтев ову књигу бесплатно, у којој сам дао отштампати количину сведочаба оздрављених лица.

Треба тачно пазити на заштитну марку

Клигентал у Саксонској.

ERNST HESS

Eucalyptis-Importeur.

Може се добити: Јегри у Чешкој: Adler-Apotheke; у Пилзању апотека код „белог једнорога“, Будвајсу код „Engel-Apotheke“, Бечу код „Krebs-Apotheke“ I. hoher Markt, Грацу код апотеке црног медведа, Марбург на Драви „Mohren-Apotheke“, Вилаху у Корушкој „Kreisapotheke“. Клагенфурту Engel-Apotheke“, Љубљани „Engel-Apotheke“. Трсту „Farmacia-Biasoletto, Ponterosso“, Брину у Моравској „Goldene Adler-Apotheke“, Велсу, Горња Аустрија „Apotheke schwarzen Adler“; у Комотави (Чешка) Adler-Apotheke.

59 23—26

Лечи: Све болести катара у органима за дисање и желудцу, као малокрвности итд

КУПАТИЛО ГЛАЈХЕНБЕРГ

Алкалично-Муратички извори: Константин и Еме-извори; алкалично-муратички гвожђени киселак: Јоханес-бунар; најчистији гвожђани киселак, Клаузен-извор; лечење сурутком и стерилизованим млеком; Кефар и извор-солне инхалације, инхалација пере од оморике у засебним кабинама, апарати за респирацију; пнематичне коморе, купање у слаткој минералној води и кализаторна купатила. Оморична и челична купатила Завод за лечење ладном водом Terrainkur.

Благ влажно-топли, без прашине и без ветра ваздухо и шумовито брдовити предео

Сезона од 1. маја до краја септембра

Извешћа и упутства бадаба. Због станова обратити се треба на

312 7—10 **Kurdirektion Gleichenberg.**

ПРАВИ МАКСОВ

Kaiser-Borax

хемијски чист боракс

ЗА НЕГУ ТЕЛА, КОЖЕ И ЗДРАВЉА.

Kaiser-Borax при сталној употреби у води за прање прави кожу нежном и меком, дјествује како у ладном тако и у врућем купању освежујући и спречава сваку заразну опасност, одстрањује знојење ногу и остала непријатна испарења, пробитачан је код рана, неговања уста, зуби и косе. Kaiser-Borax чини добре услуге као средство за чистоћу у домаслуку. Прави Kaiser-Borax је само у црвеној кутијици са горњом заштитном марком, а добија се по 15, 30 и 75 потура кутија свуда. Упутство налази се у свакој кутији. Парфимиран Kaiser-Borax у финим картонима по 1 кр. и —·50 пот. Kaiser-Borax-сапун комад 80 пот. Тола-сапун 40 пот. Kaiser-Borax-прашак за зубе у картону 80 потура.

360 6—10 Једини произвођач **GOTTLIEB VOITH, Wien. III./I.**

ШИХТОВ-САПУН

са знаком

„ЈЕЛЕН“.

„КЉУЧ“.

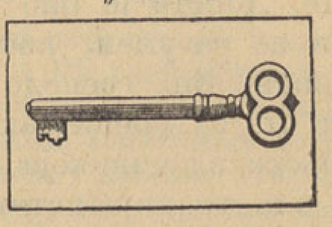

Најбољи, најиздашнији и по томе најјефтинији сапун. Слободан од сваких шкодљивих мешавина.

Добија се свуда.

При куповању треба нарочито пазити, да сваки комад сапуна носи име „ШИХТ“ и једну од горњих заштитних знакова.

27 12—25

Red Star Line, Antwerpen

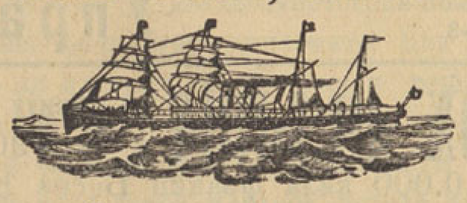

у Америку.

Прве класе поштански бродови. — Управо без преговаривања у Њујорк и Филаделфију. — Добро препитање. — Врло добро уређене лађе. — Јефтина вожња.

Извешћа даје: 336 9—

Red Star Line. 20. Wiedener Gürtel, in Wien.

Стакло са жицама

за светлост одозго, за прозоре фабрика и радионица, за стаклене баште, веранде и конструкција на патосу итд. итд.

ПРИПОЗНАТО У САДАШЊОСТИ КАО НАЈБОЉИ

материјал за употребу.

ОТПРАВЉА

Actiengesellchaft für Glasindustrie

form. Friedr. Siemens

Neusattel bei Elbogen

BÖHMEN.

Други фабрикати: *блаше сваке врсте, затварачи за блаше, пресовано стакло, ливено стакло, стакло у плочама, штепц-стакло, патентовано стаклено посуде, за врење и друге ствари итд.* 4—5 257

Највеће одликовање „Grand Prix“ на париској светској изложби.

ГЛАВНО ЗАСТУПСТВО

Машинске фабрике крал. угарских држ. жељезница

БУДИМПЕШТА, V. Vaczi körút бр. 32.

препоручује 4, 6, 8, 10 и 12 коњских снага зготовљених гарнитура парних вршаћих машина, даље 14, 16 и 20 коњских снага Compourd-локомобила, које су израђене у фабрици машина кр. угар. државних жељезница, даље „Millennium“ машине за сенокос, за руковед и везивање снопова у жетви, најновије конструкције. Даље препоручујемо

ПЛУГОВЕ СА ВРШЦИМА ОД ЛИВЕНОГ ЧЕЛИКА и друге пољопривредне справе.

181 8—10

Од подражавања се треба чувати. Законом заштићено.

Феldешов Margit-Crême

најбољи је на свету. Чудновато дејствује против утицаја сунца и ветра, а које нема живе, ни олова, ни масти — је општи омиљени

Женска се ЛЕПОТА добија, улепшава и одржава са изврсним и комично чистим и сасвим непокваљивим

Феldешов MARGIT-CRÊME

Ова светско призната помада за лице, чисти после неколико дана пеге, љеке, бубуљице, митесере и друге болести на кожи. Глача боре, уклања богиње, даје лицу белу, глатку и нежну боју.

ЦЕНА: Мала тегла 1 кр. велика тегла 2 круне.

Поштом уз позење или са претходно послатом свотом разашиље произвођач

K. von FÖLDES Apotheker, ARAD.

Добија се у свакој апотеци, дроГерији и парфимерији.

Маргит пудер 1 кр. 20 пот.

Маргит-сапун 70 пот.

Маргит-паста за зубе 1 крун

Маргит-вода за лице 1 крун.

Главно стовариште у Новом Саду у апотеци: г. Гавре Плавшића и Јована Вујића.

За женске неопходно потребно. Најбоље средство за лепоту. —

175 8—10

Потражити се сваки продајну.

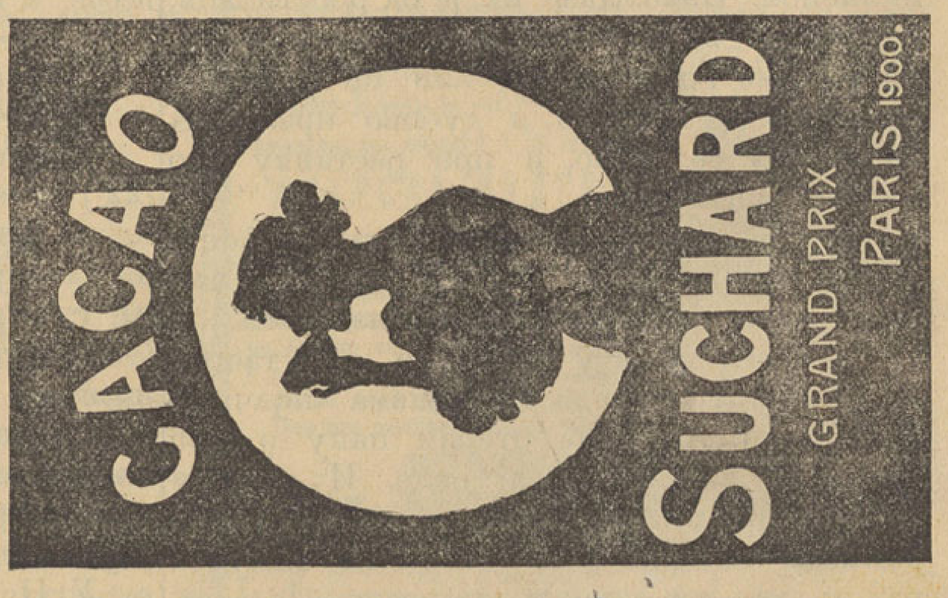

46 21—

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.